

AKTUALNO VPRAŠANJE

V teh dneh se po vsej Gorenjski vršijo občni zbori Kmetijskih zadrug. Predsedniku OZZ Kranj tovarišu Tonetu Hafnerju smo ob tej priliki zastavili tole vprašanje:

»Kako bi ocenili letošnje občne zборе in kaj od njih pričakujete?»

»Ze sama udeležba na občnih zborih kmetijskih zadrug je več kot porazna. In namesto da bi kmetje na njih razpravljali o konkretnih načrtih za povečanje kmetij-

ske proizvodnje in videli, da je to možno le v sodelovanju z zadrugo, kritizirajo nizke cene in visoke davke. Na osnovi individualnih proizvodnih sredstev hočejo iti v visoko rentabilno proizvodnjo, kar pa ni mogoče. To je isto, kot če bi hotel obrtnik konkurirati avtomatizirani tovarni. Naša družba želi čimprej uvesti zdravstveno in starostno zavarovanje za kmeta in proizvodno zavarovanje proti toči, suši in drugim nezgodam. Za to je treba milijarde novih sredstev, ki jih bo možno dobiti le iz naprednega kmetij-

stva. Visokega življenjskega standarda kmet z motiko ne bo nikoli dosegel. Proizvajalna sredstva in proizvodnjo sploh je treba dvigniti na stopnjo moderne industrije, sicer naš kmet ne bo mogel nikoli konkurirati ameriškiemu farmerju ali ruskemu kolhozu. Občni zbori zadrug — tribune kritiziranja in negodovanja, kažejo, da se naš kmet vsega tega še ne zaveda.« at

AKTUALNO VPRAŠANJE

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI, ŠT. 81 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 20. OKTOBRA 1958

Nadaljujemo razpravo o našem gradbeništvu

VELIKA PODJETJA S SPECIALIZIRANIMI OBRATI

Celjski primer je uporaben tudi za nas - Od tega si obetamo racionalnejšo uporabo mehanizacije, povečane storilnosti, znižanje gradbenih stroškov, pa še kaj - Zaščitne carine in pomanjkanje vodilnih kadrov v gorenjskem gradbeništvu

Ne bomo ponavljali dejstev in podatkov, ki smo jih našli v članku o gorenjskem gradbeništvu v zadnji številki našega lista. O istih problemih je razpravljal tudi okrajni Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve (v zvezi s tem smo se obrnili na predsednika Sveta, ing. Jožeta Kranjčiča — njegovo izjavo objavljamo v okviru tega članka). Vendar se nam zdi potrebno, da še enkrat opomnimo na nekatere odstavke iz petletnega okrajnega družbenega plana: »Glede na perspektivne naloge ter nerazvitost posameznih gradbenih podjetij je

Ze v prejšnjem članku smo navedli nekaj najbolj kričečih primerov nesmotrnih gradenj na Gorenjskem. Takih primerov bi lahko navedli še več. Vendar to ne bi imelo posebnega pomena, če ne bi ob enem poizkusili tudi najti pot, ki naj pomaga gorenjskemu gradbeništvu iz sedanje zagate.

GLAVNO VPRAŠANJE:
NOTRANJA ORGANIZACIJA
Da je gorenjsko gradbeništvu res v zagati — tega namreč skoraj da ni potreba dokazovati. Nekateri pravijo, da je vzrok za slabo situacijo v gradbeništvu v neureje-

nem gospodarstvu nasploh; iz tega da izhajajo občasne stagnacije v gradbeništvu, ki gradbenim podjetjem preprečujejo kontinuirano in načrtno nastopanje na tržišču, dolgoročno kooperacijo, dolgoročno kadrovske politiko in sploh boljše notranjo organizacijo. Vendar se nam zdi, da je s perspektivnimi družbenimi plani dana vsaj osnovna možnost za reševanje zgoraj naštetih vprašanj; tako imenovani stanovanjski fond pa tudi v precejšnji meri omogoča gradbenim podjetjem dolgoročno predvidevanje situacije na tržišču.

najnuj, da podjetja dosežejo velik napredek v razvoju proizvodnih sil ob istočasni pocenitvi gradbenih stroškov. Stremeti je k organizaciji večjih gradbenih podjetij z večjo gospodarsko stabilnostjo in večjo možnostjo prilagoditve nihanja na tržišču.« In dalje: »Ker imajo obstoječa podjetja pri svojih dejavnostih tendenco univerzalnosti je potrebno, da preidejo postopoma k specializaciji sredstev za delo in asortimenta proizvodnje, ki omogoča utrjeno organizacijsko formo podjetja in večje izkoriščanje osnovnih skladov.«

Večina strokovnjakov našega območja je enotna v mnenju, da je osnovni vzrok stagnacije v gradbeništvu v neurejeni notranji organizaciji podjetij. Ne manjka kapitala za investicije — manjka nam dobra organizacija v gradbeništvu.

Tako se zaradi objektivnega položaja, v katerem so danes naša gradbena podjetja, dogaja, da zidar, ki bi morebiti v svoji ožji stroki dosegel lahko zelo lepe uspehe, betonirca, zida, ometava, vstavlja vrata in okna. Ali pa: leseni zidarski odri niso racionalni — zato si tudi manjša podjetja

nabavljajo jeklene odre; ampak s tistim odrom, ki je veljal lepe milijone, bo podjetje podprlo nekaj stropov na leto...

Poleg notranje organizacije dela zavirajo rast gradbeništvu še nekatera druga vprašanja, med katerimi bo glavno pomanjkanje sposobnih vodilnih kadrov. Slabo vpliva na razvoj gradbeništvu tudi politika nekaterih ljudskih odborov, ki s favoriziranjem svojih domačih podjetij ustvarjajo na svojem območju že kar nekakšno zaščitne carine ter s tem onemogočajo konkurenco, izboljšanje kvalitete del, znižanje stroškov itd.

Vendar je glavni problem notranja organizacija; tega pa mala podjetja sama v sebi ne morejo reševati. V zvezi s tem smo naprosili za kratko izjavo predsednika Sveta za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve OLO Kranj, ing. Jožeta Kranjčiča.

ING. JOŽETA KRANJČIČ:

»Svet za urbanizem OLO na svojih zadnjih sejah intenzivno razpravlja o problematiki zadev v področju urbanizma, stanovanjske graditve, komunalne asanacije gradbeništvu in prometa. Omenjeno gradivo bo na eni prihodnjih sej iznesel pred ljudski odbor, ki naj bi temeljito pretresal sedanje stanje ter skušal najti ustrezne rešitve ter jih vskladiti z družbenim perspektivnim planom. Težišče razprav bo osredotočeno na problem stanovanjske graditve, saj bodo ljudski odbori morali v prizadevanju povečanja stanovanjskega prostora sistematično usmerjati stanovanjsko izgradnjo. Predvsem je ta problem močno aktualen v naših industrijskih središčih, ker se določeni ukrepi v zvezi s smotnejšo graditvijo stanovanj še niso pričeli dosledno izvajati. Cilj vseh ukrepov naj bi bil, graditi ceneje in skromnejše. Samo s povečanim vlaganjem sredstev zadeva še zdaleč ne more izboljšati položaja, temveč ga kvečjemu lahko še poslabša, saj bi taka politika lahko ogrozila

proporce v družbenih planih, ki na koncu konca zagotavljajo vzpon življenjske ravni. Predvsem bo treba stremeti za pocenitvijo proizvodnih stroškov in pa za relativno pocenitvijo, ki predstavlja predvsem skromnost v konceptualnih in izvedbi stanovanja. Proizvodne pocenitve se bodo morale doseči z boljšimi organizacijskimi oblikami investiranja in izvajanja. Dovolj drastično nam lahko služi primer gradnje stolpnice na Jesenicah, ko se trije izvajalci gnetejo na enem gradbišču vsak s svojimi proizvodnimi napravami, ki stoje par korakov druga od druge. Teško bi bilo odločiti se za krivca takega stanja. Morda bi bil lahko investitor tisti, ki bi stavil preštudirane propozicije pri razpisu za delo na takem gradbišču v interesu pocenitve proizvodnih stroškov, morda bi se lahko proizvajalci med seboj bolje sporazumeli in preštudirali skupno najcenejšo varianto za znižanje proizvodnih stroškov. Mislim, da je koncentracija gradbišča iz urbaneističnih razlogov pravilna, vendar je to dejstvo treba izkoristiti do konca s smotno organizacijo skupnega gradbišča in, ker gre a tri popolnoma enake objekte, izkoristiti možnost pocenitve z masovnejšo proizvodnjo gradbenih elementov. Vse kaže, da bo treba spregovoriti odločnejšo besedo o notranji organizaciji gradbenih podjetij, najti oblike, ki bodo najbolj ustrezale pogojem v našem okraju. Izhajajoč iz dejstva, da se bodo morali gradbeni načerti za stanovanjske zgradbe in druge zgradbe naselja izdelati a nekaterega vidika serijske proizvodnje posameznih tipiziranih gradbenih in obrtniških elementov, bo potrebna določena specializacija znotraj nekaterih gradbenih in obrtniških podjetij, kar nam bo edino lahko zagotovilo zmanjšanje proizvodnih stroškov graditve. Temu odgovarjajoče bo treba poiskati organizacijske oblike določene koordinacije med projektanti, izvajalci gradbenih in obrtniških del in proizvajalci gradbenega materiala. Povečati bo treba smotrno vlaganje investicijskih sredstev v mehanizacijo in proizvodnjo (Nadaljevanje na 5. strani)

Predlog odloka OLO Kranj

Znižanje cen moke

Cena moke za 2 din previsoka — Kaj bodo pokazale kalkulacije pekarn? — Odločbe občinskih odborov

V zvezi s spremembami nekaterih cen so, po vseh občinah začeli uvajati navodila s ciljem, da ne bi dovoljevali nobenih samovoljnih, neutemeljenih podražitev. Sveti za blagovni promet pri ObLO Jesenice in Kranju so na pooblastilo ObLO že sprejeli odločbe, s katerimi prepovedujejo vsako zviševanje cen po 30. septembru. Predlogi takih odločb so prav tako že pripravljene pri občinah Trzin, Škofja Loka in Cerklje.

Svet za blagovni promet OLO v Kranju pa bo prihodnje dni razpravljal o predlogu nekaterih cen iz uslužne dejavnosti, ki sodijo v območje njegovih pristojnosti.

Cena krušne moke, kot ugotavlja predlog, je bila neupravičeno dvignjena za 4 dinarje s 1. oktobrom. Točnejši računi, ki so jih morala predložiti mlinska in druga podjetja, niso utemeljili tolike podražitve in bodo, kot predvideva predlog, morali za 2 dinarja nazaj s ceno.

Rešeno že ni vprašanje peke kruha, dasi so brez dvoma potrebniki zelo zainteresirani na tem. Zlasti na Jesenicah, kjer so podražili te usluge. Potrebne so kalkulacije, ki naj dokažejo, kakšni so resnični, povprečni stroški peke kruha. Te račune in analize pripravlja Okrajna obrtna zbornica.

K. M.

Predsednik vlade indonežanske republike g. Džuanda Kartavidjaja, ki je na prijateljskem obisku v naši deželi, je prispel v soboto popoldne tudi na Gorenjsko. Med potjo na Bled si je visoki gost ogledal tovarno Iskra. V njegovem spremstvu je bil tudi predsednik Izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher, podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije dr. Jože Vilfan. Pred tovarno je goste pozdravil podpredsednik OLO Ivan Bertonec.

PABERKI PO SVETU

»VIŠJI« INTERESI

V Blackpoolu je bila prejšnji teden letna konferenca britanske konzervativne stranke. Na konferenci so vodilni ljudje te stranke, ki je trenutno na državnem krmilu, govorili predvsem o pripravah na prihodnje parlamentarne volitve, ki bodo prihodnje leto. Na konferenci je med drugim govoril tudi minister za kolonije Llenox Boyd. On je med drugim dejal:

»Utrjene kolonije, kot so Hongkong, Singapur, Aden, Kenija, Ciper, Malta in Gibraltar ne morejo pričakovati v dogledni prihodnosti popolne samostojnosti.«

V interesu »višjih« ciljev, naj se torej ljudstva na teh območjih odrečejo svoje samostojnosti!

KDO JE KRIV?

Vse glasnejše postajajo napovedi, da namerava Jordanski kralj Husein odstaviti dosedanega ministrskega predsednika Samira Rifaja, ker je baje on kriv za protiarabsko orientacijo dosedanje jordanske politike. To je pred kratkim izjavil tudi predsednik jordanke skupščine Mustafa al Kalif. Pred skupščino je dejal naslednje:

»V imenu te skupščine svečano obsojam trditve, da je skupščina zahtevala britansko pomoč. Ko mi je generalni sekretar ministrskega sveta v imenu g. Smira Rifaja (predsednika vlade) sporočil to odločitev, sem odbil, da bi jo podpisal; na veliko začudenje pa sem naslednji dan opazil moj ponarejen podpis na dokumentu...«

Kdo je torej kriv? Kaže, da bo moral pač nekdo plačati napačne račune!

NEPOTREBNE SKRBI

»New York Times« je pred kratkim pisal, da so funkcionarji komisije za atomsko energijo ameriškega obrambnega ministrstva zaskrbljeni spričo možnosti, da Rusi vohunijo pri ameriških atomskih poizkusih. Funkcionarji trdijo namreč, da »Rusi verjetno ne bi mogli odkriti vseh ameriških poizkusov tako podrobno samo z instrumenti,« vsaj takimi ne, ki jih doslej poznajo v ZDA.

Sedaj zategadelj skrbita te ljudi kar dve stvari: ali imajo Rusi tako dobre aparate, da lahko odkrijejo vse te skrivnosti, ali imajo le tako dobro vohunsko službo. Koliko manj bi bilo skrbi, če poizkusov z atomskim orožjem ne bi bilo!

POMAGA NAJ DRUGI

Ameriške agencije poročajo, da so Eisenhowerja zasuli s prošnjami, »naj osebno vodi kampanjo za republikanske kandidate,« pred delnimi volitvami za senat in kongres. Mnogi republikanski kandidati po posameznih ameriških državah so namreč prišli v položaj, ko jim ne more pomagati iz zadrege nihče drug, kot ugled, ki ga predsednik Eisenhower uživa med Američani.

ABC

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR / DIREKTOR IN GLAVNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / ODGOVORNI UREDNIK MILOŠ MIKELN / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 397 — UPRAVE ŠT. 475 — TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 / IZHAJA OB PONI DELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

V prvi polovici tedna pooblašitve s padavinami. Temperatura brez bistvenih sprememb. V drugi polovici tedna kratkotrajno izboljšanje.

LJUDJE IN DOGODKI RAZOROŽITEV - ČIM PREJ

100 milijard dolarjev so lani velike sile potrošile za oborožitev. Kakšna številka! Kaj vse bi lahko napravili iz teh kupov denarja! In ne samo to. Ena sama raketa — stane nič manj kot 2 milijona dolarjev — ki nosi atomsko polnjen izstrelek, pomeni smrt za bližnje in daljno okolico, bolezn, pohabljenost ne le za žive, marveč tudi za tiste, ki se še niso rodili.

Ne bi več ponavljali svaril pred samomorom človeštva in tudi ne naštevati vseh pogubnih posledic, ki nam groze v današnjem položaju. Eksplozije atomskih bomb se vrste tako na vzhodu kakor na zahodu in skladišča za orožje se polnijo dan za dnem s popolnejšimi uničevalnimi pripomočki. Skratka, mednarodni položaj je po besedah predsednika Tita »tak, da lahko vsak trenutek izbruhne vojna, vendar pa z druge strani spel kaže, da vojne ne bo, ker se je ljudje boje... Svet čedalje bolj prihaja do spoznanja, da bi bila vojna katastrofa za človeštvo, da tu ne bi bilo zmagovalca, marveč bi bili samo premaganci, ki bi se med seboj uničili.«

Kako preprečiti to uničenje, kako doseči trajen mir v svetu? Ves čas po zadnji vojni se ljudje ukvarjajo s tem vprašanjem, in ves ta čas ga obravnavajo tudi mednarodni forumi, vendar pa je zdaj čedalje hujša nevarnost, ki grozi od nenehnih poskusnih eksplozij in od trenutne plime hladne vojne, to vprašanje postavlja na prvo mesto. Sicer so se velike sile sporazumele, da se bodo 31. oktobra začele pogajati o tem, toda tudi ta sestanek ne bo rodil dobrih sadov, če ne bo prevladalo pametno presojanje in potisnilo logiko hladne vojne iz zelenih niz in iz mednarodnega življenja nazaj.

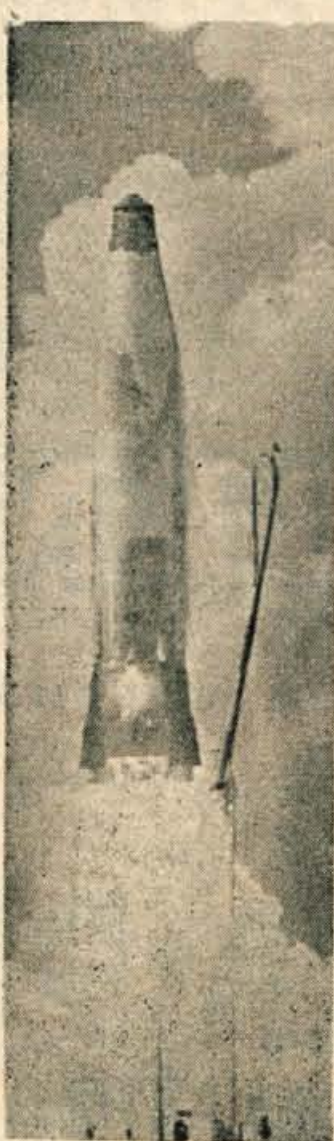
Ob sedanjem neprijetnem polo-

žaju v svetu, ko so našeta vojna žarišča obdana le s trhlili plitovi, ki se vsak trenutek lahko razletijo je razumljivo, da se s tek, perečim vprašanjem ukvarjajo Združeni narodi. Politični odbor že več dni razpravlja o vsem, kar zadeva bližnji sestanek v Ženevi, a rezultati niso povsem zadovoljivi. Pojavljajo se predlogi, naj bi ustavili atomske poskuse samo za čas med ženevsko konferenco, drugi spet predlagajo, naj bi podaljšali to dobo vsaj za eno leto, toda edino pametna rešitev bi bila ta, če bi atomske velike sile ustavile poskuse takoj in jih ne bi nadaljevale, dokler ne bi bil dosežen med njimi sporazum, to se pravi, da praktično ne bi več eksplodirala nobena atomska bomba.

Vsekakor bi bil tak korak prvo jamstvo, da se je kolo razorožitve končno zavrtelo. Nedavna konferenca atomskih strokovnjakov je dokazala, da ni nobenih tehničnih zaprek za nadzorovanje takega atomskega premirja, kajti danes sta sodobna tehnika in znanost že ustvarili aparate, ki registrirajo jedrsko eksplozijo v kateremkoli delu sveta. Izgovori, da kontrola ne bi bila možna, so torej zdaj popolnoma odpadli.

Oči vsega človeštva so obrnjene v bližnji 31. oktober, poleg tega pa še v razpravo v palači Združenih narodov, ki temu važnemu sestanku pripravlja pot. V tej razpravi sodeluje tudi jugoslovanska delegacija. Zavzema se za takojšnjo ustavitve poskusov z jedrskim orožjem, za sprejem kontrolnega sistema, ki so ga bili pripravili strokovnjaki v Ženevi in ki naj bi ga izvajali preko organizacije Združenih narodov, ter za nadaljnja pogajanja oz. sporazume glede razorožitve v Združenih narodih.

Jelo Turk

RAKETA »THOR« OB VZLETU

v nedeljo smo zabeležili

EKIPNO PRVENSTVO FLRJ II. ZVEZNE LIGE V NAMIZNEM TENISU

Jesenice, 19. oktobra.

V petek se je pričelo na Jesenicah ekipno prvenstvo FLRJ II. zvezne lige v namiznem tenisu, ki so se ga udeležile ekipe iz vseh republik, razen Crne gore, ker je njen predstavnik Novčan odgovoril udeležbo. Boj je bil zagrižen, zlasti za prva tri mesta, ker imajo te tri ekipe največjo možnost, da se uvrste v zvezno ligo. Prvenstvo, ki je bilo v organizaciji jeseniškega namizno-teniskega kluba, je bilo zaključeno v nedeljo, 19. oktobra popoldne s sledečimi rezultati: 1. Jesenice 20 točk (brez izgubljenega srečanja), 2. Tekstilac

Zagreb 16 točk (47:17), 3. in 4. Maribor in Triglav Kranj 16 točk (oba 45:19), 5. Borac Banja Luka 10 točk, 6. Prvomajska Zagreb 8 točk, 7. Slavonija Zagreb 6 točk, 8. Radnički Kantavir 6 točk, 9. Sutjeska Zemun 6 točk, 10. Rabotnički Skoplje 4 točke, 11. Mladost Zemun 2 točki. Med posamezniki sta bila najboljša Kranjčan Teran in Jeseničan Valentar.

U.

KEGLJANJE

TRIGLAV : GRADIS 5031:4631

Kranj, 19. oktobra.

Na kegljišču Triglava je bil danes prijateljski dvoboj med Gradisom iz Ljubljane in domačim

Triglavom. Kranjčanji so bili odločno boljši od svojih nasprotnikov, saj so jih premagali kar za 400 kegljev. Pri Triglavu je bil najboljši Martelanc s solidnim rezultatom 875 kegljev, medtem ko je najboljši v ekipi gostov — Toni, podrl le 814 kegljev.

Rezultati: Triglav 5031 (Ziberia 853, Kordež 822, Miro Ambrožič 847, Martelanc 875, Štekar 783, Valentar 851); Gradis 4631 (Lazar 698, Martinšek 811, Nemanič 806, Toni 814, Mlakar 726, Cadež 776).

L. S.

ODOBJKA

EKIPA STTS KRANJ NAJBOLJŠA

V soboto, 18. oktobra je Industrijsko-kovinarska šola »Iskra« priredila srednješolski odbojarski turnir, na katerem so sodelovala štiri moštva. Prvo mesto je osvojilo moštvo STTS Kranj, pred Industrijsko kovinarsko šolo »Iskra« in Gimnazijo Kranj.

Zadnji športni rezultati

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

Vardar : Sarajevo 3:0
 Budućnost : Rijeka 1:1
 Velež : Partizan 6:2
 Crvena zvezda : Vojvodina 2:0
 Hajduk : Radnički 2:1
 Željezničar : Dinamo 2:3

II. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA — ZAHODNA SKUPINA

Trešnjevka : Split 3:3
 Proleter V. : Lokomotiva 3:3
 Zagreb : Borovo (danes) 2:1
 Odred : Šibenik 0:1
 Sloboda : Elektrostroj 1:1

SLOVENSKA CONSKA NOGOMETNA LIGA

Triglav : Branik 1:2
 Sobota : Jesenice 10:0
 Maribor : Ljubljana 0:0
 Slovan : Rudar 0:2
 Graličar : Krim 2:1
 Klavdivar : Izola 1:1

GORENJSKA NOGOMETNA PODZVEZNA LIGA

Škofja Loka : Tržič 2:1
 Šk. Loka : Naklo 2:1 (mladinci)
 Šk. Loka : Tržič 3:0 (pionirji)

ROKOMET

Mladost II : Tržič 4:28 (0:14)
 Sava : Iskra 18:13 (8:8)

Med tednom

Kropa : Sava 7:25

ODOBJKA

Jesenice : Hoče (Maribor) 3:0

naša kronika

PRED OBČNIMI ZBORI ZADRUŽNIKOV V BLEJSKI OBČINI

Komisija za volitve v občini Bled se je minulo sredo spet sestala. Navzoči so bili tudi zastopniki zadrug in političnih organizacij z Bleda in okoliških vasi Bohinjske Bole, Ribnega in Gorij.

Na posvetovanju so ugotavljali, kako potekajo priprave za občne zbere zadrug, in se zdelili v tem, kaj je pred zbori še potrebno storiti. Določili so tudi dneve občnih zborov, in sicer: v Zgornjih Gorjah 19. oktobra, v Ribnem, na Bledu in v Bohinjski Beli na prihodnjo nedeljo 26. oktobra.

OBČNISKI LJUDSKI ODBOR BLEDA BO POSVETIL ENO PRIHODNJIH SETI VPRASANJEM ŠOLSTVA

V sredo 15. oktobra je bila na Bledu razširjena seja Sveta za prosveto, kulturo in šolstvo, na kateri so bili prisotni tudi predsedniki ali zastopniki vseh šolskih odborov v občini in upravitelji šol. Na dnevnem redu je bil razgovor o splošni strokovni zasedbi po šolah ter o pomankanju učnih moči, zlasti v Gorjah; o adaptacijskih delih šolskih poslopij v Gorjah, v Ribnem in na Bohinjski Beli, ki so jih opravljali v letošnjih poletnih. Ugotovljeno je bilo, da so bila dela opravljena dobro, in da so razpoložljiva sredstva povsod koristno uporabili.

Najvažnejši problem, o katerem so na seji razpravljali, pa je ureditve prevoza otrok višjih razredov osemletke z Bohinjske Bole na Bled ter iz Ribnega na Bled, in višješolcev z Bleda na Jesenice. Omenjeno vprašanje, ki že več let zelo otežkoča uspešno šolanje prizadetih otrok, bodo poskušali še letos urediti tako, da bodo preskrbeli zanje prevoz z avtobusi. Na seji so izrekli soglasno zahtevo, da je že skrajni čas za takšno rešitev.

V prvi polovici novembra bo o zadevah šolstva v občini razpravljali občinski ljudski odbor. Svet za šolstvo pa bo do tega časa pripravil poročilo o problematiki s področja šolstva, prosvete in kulture v občini in ga predložil odbornikom v razpravljanje.

MOJSTRANA DOBI SPLOŠNO AMBULANTO

Desetletja stara želja Mojstrančanov in Dovžanov, da bi imeli svojega zdravnika, se bo kmalu uresničila. Upravni odbor Zdravstvenega doma Jesenice je namreč na seji dne 16. oktobra t. l. sklenil, da bo s 1. januarjem Mojstrani splošno ambulanto, v kateri bo ordiniral zdravnik dvakrat na teden, enkrat tedensko pa bo delala posvečovalnica za matere z otroki. S tem bodo vsem družinskim, pa tudi mnogim osebnim zavarovancem prihranjene vožnje na Jesenice ali v Kranjsko goro. Seveda je tu še vprašanje prostora, ki bi ga moral dobiti Zdravstveni dom čimprej na razpolago, da ga primerno uredi. Nihče ne dvomi, da se ne bi kakovostni faktorji z vso resnostjo zavzeli za tako koristno ustanovo.

-zk

IZ KLUBA GOSPODARSTVENIKOV

Vse člane Kluba gospodarstvenikov obveščamo, da bo v torek, dne 21. oktobra 1958 ob 16.30 uri popoldne v klubskih prostorih Kranj, Prešernova ulica 11/I predavanje:

Problemi produktivnosti in življenjska raven v skandinavskih deželah (vtisli iz študijskega potovanja).

Predavala bosta tov. Kamušič Mitja, vodja organizacijsko-kadrovskega oddelka tovarne »Platinka« Kranj in direktor Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela, Kranj ter tovariš Ogorelec Robert, načelnik Tajništva za delo OLO Kranj.

Vabimo vse zainteresirane, da se predavanja udeležijo v čim večjem številu.

Uprava Kluba

naš razgovor

NARAVA - TEMNICA - FOTOGRAFIJA

Pred nekaj dnevi me je v gostilno »Javornik« v Spodnjem Lomu slučajno zabil veseli glas razpoloženih ljudi. Kolektiv oddelka privezovalnice podjetja »Peko« je imel internu zabavo. Z vinom in plesom so zalili majhno svečanost — kolektiv je dobil novega mojstra in novega oddelkovodjo, tov. Petra Fajfarja. Tovariš Peter živi in dela s tem kolektivom že vrsto let, za čevljarstvo stroko pa se je odločil pred 30 leti. Za vsakogar, ki Petra ne pozna, je bil v tej pozni nočni uri še posebej zanimiv. Okoli vratu je imel ozek usnjen pas, na katerem je visel precej velik foto-aparat. »Kako, da imate »tička« tudi sedaj pri sebi?« sem ga vprašal. »To je moj največji prijatelj. Neločljiva sva.« S ponosom mi je to odgovoril in nato nadaljeval:

»30 let je fotografiranje moj najljubši šport. Vsak prosti čas, če le morem izkoristim za svojega »konjička«. Kot inštruktor sem že vrsto let član Foto-kluba v Trzinu, za katerega moram reči, brez domišljavosti, da je za AMD v Trzinu najbolj delaven.«

»Zakaj pa ste fotografsko umetnost tako vzljubili?« sem ga prekinil.

»Moj začetek na tem področju je vzrok nenavadnega naključja. Bilo je 1929. leta, ko sem kot čevljarški vajenec v Celju na tomboli zadel fotografski aparat. »Box-kamera« je bila, dokaj siromahna, saj ji je bila takrat cena

80 dinarjev. Kljub temu pa je bila za mene precejšnja dragocenost. Čeprav tež-

ko, sem sem pa tja zbral še kakšne dinarje in sem začel poskušati s fotogra-

žiranjem. Začetek je bil težak. Po enem letu pa sem že dosegel prve uspehe. Nadose sem bil zadovoljen in fotografiranje mi je postajalo vse dražje.

»Kot amater - fotograf, ste v tridesetih letih prav gotovo dosegli že vrsto uspehov?«

»Precej pohval in diplom hranim doma z največjo skrbnostjo. Najdražji pa so mi dokumenti, ki sem jih v partizanih ujel na film. Med narodnoosvobodilno borbo sem naredil nad 2000 fotografskih posnetkov, razne dogodke iz partizanskega življenja pa sem ujel tudi na več kot 2000 metrov tekočega filmskega traku. Precej teh slik sem po osvoboditvi dal muzejema NOB v Kranju in Škofji Loki ter republišnemu muzeju NOB v Cekinovem gradu v Ljubljani.«

»Ali ste imeli med NOB z nabavo fotografskega materiala velike težave?«
 »Bolj kot ne. Največkrat mi je pomagal iz zadrege tržiški fotograf Nadižar. Le-ta mi je v Lom nštetokrat poslal filme in fotografski papir. Nikdar pa ne bom pozabil, kako sem šel kot partizan junija 1944. leta kupovati v drogerijo v Kranj. Sonce je sijalo z vso močjo, jaz pa sem dokaj preplašen koracal po cesti. Nekajkrat bi jo najraje mahnil nazaj v gozd. Toda volja je zmagala. Vztrajal sem in uspel. Kupil sem vse, kar mi je bilo potrebno, filme, kemikalije in papir. Podobnega poizkusa pa se kasneje vseeno nikdar več nisem upal lotiti.«

FaBo

Naša anketa:

KAM V PROSTEM ČASU?

Dvanajst kino predstav v tednu edino razvedrilo - Dejavnost „Svobod“ in športnih društev je neznatna - Prosti čas Tržičanov gostincem dobrodošel - V prvem polletju je 20 gostiln imelo nad 37.000.000 dinarjev prometa z alkoholnimi pijačami

Tržičani v gostilno

»Čeprav Tržič je luknja taka, da pride iz nje se le po cest, ga vzljubi tovarišija vsaka, četudi pride iz velemest...«

Takšno »himno« so si Tržičani skovali pred leti. Nihče jim takrat ni oporekal lastne hvale. Znano je bilo: če si je nekdo pozele sobotnega ali nedeljskega razvedrila, jo je najrajši mahnil v Tržič. In kako je danes? Od pesmi so ostale le še tri besede: Tržič — luknja — cesta! Namesto nekdanjega kulturnega razvedrila in zabav lahko danes govorimo le še o »uslužnosti« gostincev in Tr-

žičanih, ki praznijo svoje žepe in uničujejo zdravje v prostem času z alkoholom.

Ker je Tržič industrijsko mesto in ker je značilno za industrijska središča, da naj bi bilo družbeno življenje najpestrejšje ob koncu tedna, smo tudi Tržič obiskali v soboto. Rezultat: o družabnem življenju v Tržiču skoraj ne moremo govoriti! Kaže, da tudi Tržičani še ne vedo, da je družabno življenje vse bolj pereč družbeni problem. Da pa je družabno življenje pri nas nasploh še vedno na »slepem tiru«, dokazuje tudi zadnja številka tednika »Vjestnik u srijedu«, ki je prav tako kot mi, s posebno anketo začel razpravljati o tem vprašanju.

Kam pa danes?

SOBOTA POPOLDNE je bila. Delavci so zapuščali podjetja. Tisti iz Bombažne predilnice Tržič so prav ta dan prejeli svoj mesečni zasluzek. »Kam boste šli popoldne in zvečer?«, smo jih nadlegovali kar na cesti.

Jože Znidaršič, vodovodni instalater: »Moja zabava v prostem času je motor. Pred kratkim sem si ga kupil, vendar računa še nisem poravnal. Zato bom danes popoldne delal nadure.«

Janko Avenik, BPT: »Ob nedeljah in sobotah se zberemo s svojimi instrumenti. Imamo svoj »šramel« in si delamo zabavo. Drugače pa mi je v prostem času lahko edina zabava radio.«

Ivica Bertonec, BPT: »Kam naj grem? Tržič je ostal brez zabavnih prireditev. Kar nam ostane v Tržiču, je kino in »IT«.

iznajdljivost vedno lahko pozitivna? Vsekakor ni. Dokaz: sobota zvečer in polletni obratun gostincev!

Na igrišču pri gostilni »Javornik« v Sp. Lomu balinajo tudi ko je že tema. Mladim ljudem je vsaka zabava dobrodošla...

ciji: ob točilni mizi polno gostov. V kavarni: sedem gostov ob turški kavi; in na kegljišču: navdušeni pionirji in mladinci — kegljači.

V Tržiču je razen dvanajst kino predstav v tednu in dveh drugorazrednih športnih prireditev ob nedeljah, vsa zabava osredotočena na gostinske lokale. Tržičani popijejo v kranjskem okraju največ alkoholnih pijač! Naj spregovore številke. V prvem polletju je 20 gostinskih obratov imelo 37.040.000 dinarjev prometa, kar pomeni, da je vsak Tržičan potrošil za alkoholne pijače 3377 dinarjev. Okrajno povprečje za enega prebivalca pa znaša, brez Tržičanov, 3132 dinarjev.

Kdaj bo tega konec?

KAM V PROSTEM času, je torej v Tržiču zelo boleče vprašanje. Dejstva, ki smo jih nanizali, zaskrbnjujejo. Jasno je, kdo je tega kriv: nedejavnost »Svobode« in športnih društev ter sindikalnih organizacij. In kdo naj bo zdaj poklican, da bo pripeljal družabno življenje Tržičanov s slepega

ne podpira. Skratka, za nas imajo gluha ušesa. Imamo dom, vendar ga ne smemo uporabljati, ker nimamo sanitarnih naprav. Pomoči, čeprav je potrebnih le 250 tisoč dinarjev, pa ne moremo dobiti. Mladina pohaja po cestah in se zgublja v gostilnah! Pohiteti bo treba in vsaj za mladino v bližnji prihodnosti prirediti primerne zabave, sicer se bomo kasneje kesali, da smo zanemarili družabno življenje.

Skoraj enako mnenje ima tudi predsednik občinskega sindikalne-

ga sveta Tržič, Slavko Zalokar: »Na območju naše občine so tri »Svobode«. Žal pa so vse tri (Tržič, Križe in Leše) bolj ali manj na papirju. Na zadnje sejo tržičke »Svobode«, ko bi morali razpravljati o delu v prihodnji sezoni, so prišli le trije odborniki od dvanajstih! Delno delata v Tržiču le glasbena sekcija in dramska družina. Zadnja pa je imela v pretekli sezoni le dve premieri! Delo obeh sekcij gre mimo matičnega društva! Ne gre pa krivdo valiti le na »Svobode«. Takšni nedejavnosti je kriva tudi nedelavnost občinskega sveta »Svobode«. Seveda je po sredi vprašanje sredstev, vendar to še ni opravičilo. Vsaj zadostno ne. Kaže, da v društvu ni enotnosti. Temu je dokaz dejstvo, da v Tržiču nikakor ni moč spet ustanoviti pevskega zbora. Ljudje pravijo, če bo dirigent ta, jaz ne bom pel — drugi spet, če bo dirigent oni, pa jaz ne bom pel. Vse kaže, da je vzrok takšne-mu družabnemu mrtvilo v Tržiču prav neenotnost Tržičanov.«

In končno, kakor koli že, dosedanjega zapravljjanja prostega časa v Tržiču mora biti konec. Družabno življenje je družbeni problem, zato se moramo resneje lotiti tega vprašanja. Če bo tako, uspeh ne bo izostal. Tržičani si bodo takrat lahko skovali še lepšo pesem kot so si jo že, ki pa si je danes nihče več ne upa zapeti. FaBo

Enostezno kegljišče v Tržiču je pretesno. Ljubitelji tega športa se ne morejo več zvrstiti.

O polnoči, je kavarna »Zelenica« polna gostov: 32 jih je, kaj več jih že prostor ne dopušta. Zgane pijače in kava na mizah, nad mizami pa gost oblak cigaretnega dima.

Pri »Krvinu«: Čeprav je bila ura šele 20., je kazalo, da v gostilni ni nikogar več. Sedem starejših moških pa je bilo vseeno. Le-ti so sreball domači sadjevec kar v veži.

Nova gostilna »na fabriki«: Ob 21. uri le devet gostov in godec. Kasneje pa je bilo tudi tu vse zasedeno. Na mizah alkohol, vendar ne bi mogli trditi, da je to »Tek-sas«, kot mu včasih pravijo domačini.

Tudi ostale gostilne imajo precej prometa. Tisto soboto pa je kazalo, da je največ gostov pri »Gaspoinu« in v restavraciji pri »Zelenici«. V gostilni so domovali kvartopirci in alkohol, v restavraciji pa je bila prava beznica.

Pred kinom je ostala vrsta »nesrečnežev« brez kart. Kam naj

Kako si Tržičani žele plesati, toda plesa ni nikjer! Kolektiv prirezovalnice podjetja Peko si je sam priredil zabavo v gostilni »Javornik«. Zadovoljstvo mladih delavcev je bilo nepopisno

tira na pravo pot? Svobode, športna društva, sindikalne ter mladinske organizacije.

Predsednik občinskega komiteja LMS Tržič, Hazim Hadžomerović nam je na vprašanje o naši anketi odgovoril takole: »Predvsem bi morale Svobode poiskati pravih oblik dela, kolikor o dosedanji dejavnosti sploh lahko govorimo. Čeprav je v Tržiču dokaj pereče vprašanje prostorov za družabno življenje, vendar smo Tržičani v tem pogledu precej na boljšem kot v nekaterih ostalih občinah. In izgovor je lahko le neodgovornost odborov posameznih društev. Mladina si vseskozi prizadeva razgibati zabavno življenje, vendar nas pri naših prizadevanjih nihče

Tržička mladina se za šah na Gorenjskem prav gotovo najbolj zanima. Žal pa ni nikogar, ki bi to mladino v šahu izpopolnjeval — prepuščena je sama sebi

Amalija in Ciril Ropret: »Midva sva kar doma. Imava otroke. Pa četudi bi imela čas kam iti, ni drugam kot v gostilno. Če je film kaj vreden, je vprašanje, kako priti do vstopnice za kino.«

Mladinci Franc Valjavec, Vido Japelj in Janko Ahčin: »Kam naj gremo, zabav sploh ni. V Tržiču imamo le kino, okoli Tržiča planine, ali pa šahiramo.«

Barica, Milka in Cilka iz Dekliškega doma: »V domu nas je okoli sto in ne vemo, kaj naj bi delale v prostem času. Zabav ni in plesa pogrešamo. V domu nimamo prostora za kakršnokoli družabno življenje.« Milka pa je še rekla: »Po delu v tovarni hodim pomagat še neki gospodinj, da si še kaj prislužim. Ob nedeljah popoldne pa »keinarim«. Za razvedrilo v prostem času že dolgo ne vem. Kar pogledite nas, saj smo kot tri device.«

Tako so nam povedali. Njihove izjave so si podobne kot jajce jajcu. Skratka, vsi bi radi razvedrila in zabave, česar pa v Tržiču ne najdejo. Ljudje so prepričani sami sebi in vsak izkoristi prosti čas po svoji iznajdljivosti. Vprašanje pa je, če je ta

Čeprav so proste, saj je sobota popoldne, je Barica, Milka in Cilka edino razvedrilo kramljanje ob ročnem delu

Tržičani popijejo največ alkoholnih pijač v kranjskem okraju

PRED DRUGO URO popoldne na vrtu pri »Zelenici«: Karte, denar in vino. Po drugi uri v restavraciji.

grede? Ostali sta jim samo dve polti: prva: domov in druga: v — gostilno!

In končno: mladinska dvorana zaprta, sindikalna dvorana zaprta, Dom »Partizana« zaprt!

Edin razveseljiv pogled je bil v majhen prostor šahistov. Nad 30 mladincev se je zabavalo ob beločrnih šahovnicah. Ko pa je bila ura 21., so tudi tu ugasnile svetilke.

»Radi bi šli v kino, pa smo ostali brez kart, čeprav je kavbojka »Štirje jahači«. Drugo zabavo v Tržiču ni. Kam naj gremo?« se petočlani našemu sodelavcu

„Pionir“ se je vrnil

SAMO TRETJINO POTI DO MESECA

OD 8. DO 11. NOVEMBRA BO AMERIŠKO LETALSTVO IZSTRELILO NOV SATELIT

Kot vemo, je bil prvi poskus, izstreliti raketo na Mesec, storjen v ZDA 17. avgusta. Ta raketa je zaradi napake v sistemu dovajanja goriva po 77 sekundah poleta eksplodirala v zraku. Drugi poskus je bil izveden 11. oktobra, to je v času, ko je bil Mesec najbližje Zemlji. Razdalja ni bila večja od 355.000 km.

Raketa s satelitom »Pionir« je bila dol-

»PIONIR«

ga 82,5 m in sestavljena iz treh delov. Satelit je bil pritrjen na tretjem delu rakete in je imel aerodinamično konico. Težak je bil 39 kilogramov in opremljen z različnimi instrumenti s skupno težo 11 kg. Če bi se poskus posrečil, bi dosegel Luno v dveh dneh in pol in v tem času preletel 221.000 milj dolgo pot. Kemijska radijska baterija v satelitu, ki bi gorela 14 dni, bi pošiljala na Zemljo podatke o temperaturi, moči in obsegu magnetnih polj Zemlje in Lune in druge važne podatke, televizijski oddajnik pa bi pošiljal na Zemljo tudi slike druge strani Lune, ki je na Zemlji ne vidimo. Vendar se tudi drugi poskus Američanov ni posrečil. Potem ko je »Pionir« na

poti na Mesec dosegel najvišjo točko 79.212 milj nad Zemljo in preletel s tem približno tretjino poti, se je vrnil in, kot pravijo ameriški znanstveniki, zgorel v zemeljski atmosferi. Menijo, da je raketa potrebovala približno 24 ur, da se je z vzletišča v Cape Canaveralu dvignila 79.212 milj visoko. Na Zemljo se je vračala okrog 20 ur, in sicer hitreje, kot so pričakovali. Vse do svojega konca je »Pionir« nenehno pošiljal signale, ki so jih lovile postaje po vsem svetu.

Znanstveniki so dvakrat brez uspeha skušali aktivirati zadnji — četrti del rakete, da bi dobila spet pravo smer. Po vzletu je namreč za več stopinj zavila v stran od svoje zahtane poti. Aparati v raketi so posredovali na Zemljo važne podatke. Prvič so ugotovili, da se v višini 600 km in naprej moč sevanja zmanjšuje. Prav sevanje imajo namreč za eno izmed največjih ovir za potovanje človeka v vesoljstvo. Na podlagi podatkov iz »Pionirja« so ugotovili, da bi vesmirska ladja, ki bi potovala s hitrostjo 25.000 milj na uro, približno v pol ure preletela najnevarnejši pas sevanja. V tem pasu pa bi človeka lahko zavarovali pred sevanjem s svinčnim oplačilom.

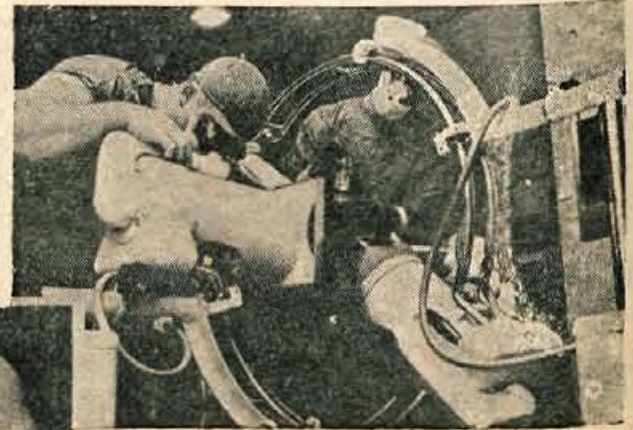
»Pionirja« so izstrelili s tristopenjsko raketo »Thor - Able«, ki ima potisno silo okrog 68.000 kg in težo 52.000 kg. Predvideno je bilo, da raketa ne bo neposredno zadela Mesec, marveč da bo prišla v njegovo bližino, točneje rečeno, 64.000 km od površine Meseca. Ker pa raketa ni bila izstreljena pod pravim kotom, poskus ni uspel.

Preveč pa bi bilo trditi, da je bila napaka samo v tem. Na raketo, ki se je znebila absolutnega vpliva Zemljine težnosti (to se je zgodilo s »Pionirjem«) vplivajo s svojimi privlačnimi silami 3 nebesna telesa: Zemlja, Luna in Sonce. Tako se raketa giblje v smeri rezultante teh sil. Vsaka napaka pri izračunavanju teh rezultatov lahko vse pokvari.

Tudi nepoznavanje gostote in sploh narave prostora, skozi katerega se raketa giblje, utegne imeti izvestne posledice, zlasti pa lahko zmanjša hitrost rakete. Če bi se hitrost znatneje zmanjšala, bi v določenem trenutku privlačna sila Zemlje spet dobila oblast nad raketo in jo pritegnila k sebi. To se je zgodilo s »Pionirjem«.

Ne bi bilo točno, če bi poskus s »Pionirjem« imenovali neuspeh. Ze samo to, da se je človeku posrečilo premagati težnost, pomeni izreden uspeh. Podatki, ki jih je poslal »Pionir«, so zelo pomembni in kažejo možnost, da se bodo v kratkem lahko pripravili poleti na Mesec — s človekom ali brez njega.

Kirurg vbrizgava radioaktivno substanco v hipofizo bolnika. Na sliki levo je posnetek lobanje, ki kaže radioaktivna zrnca, vbrizgana v hipofizo pacienta.

Atomi

v medicini

Alge in mehkužci - hrana za bodoče vsemirske potnike

Skupina sovjetskih znanstvenikov, ki proučuje medicinske probleme v zvezi z vesmirskimi poleti, je prišla do zaključka, da bi vsemirski potniki prihodnosti lahko živeli od alg in mehkužcev. Alge, ki vsebujejo veliko količino proteina, in mehkužci, iz katerih se lahko dobi zelo hranljiva mast, bi gojili v specialnih laboratorijih pod pogoji, ki odgovarjajo pogojem v vesmirskih ladjah. V eni raketi je možno vzgojiti okoli 200 litrov alg, kar predstavlja zadostno količino hrane za enega človeka za pol leta. Te rastline bi poleg tega še s kisikom čistile zrak v vesmirskih ladjah.

Profesor Ukrajinske akademije znanosti Nikolaj Sirotnin je izjavil, da so sovjetski znanstveniki že napravili načrt za specialno obleko, ki bo omogočila bodočim vsemirskim potnikom, da bodo zdržali začetno hitrost v času izstrelitve rakete.

Uporaba radioaktivnih izotopov v medicinskih raziskavah kot tudi pri določanju diagnoze in pri zdravljenju različnih bolezni se je v zadnjih treh letih v ZDA povečala za 150%. Več kot dva tisoč ameriških bolnišnic in zdravnikov uporablja izotope za zdravljenje preko milijona bolnikov na leto. Kot rezultat tega se v ameriški medicini pojavljajo nove metode in nove znanstvene ugotovitve. Vse to je v veliki meri izboljšalo postavljanje diagnoze pri različnih boleznih, zdravljenje bolezni in poleg tega podaljšalo življenje mnogim, ki so jih doslej imeli za neozdravljivo bolne.

Ameriška komisija za atomsko energijo vse bolj propagira znanstveno-raziskovalno delo na področju medicine in biologije. Iste korake podzemajo tudi mnoge ameriške univerze, znanstveni laboratoriji in medicinski centri, kjer se vrsta znanstvenikov in zdravnikov dan za dnem bori proti velikemu sovražniku človeštva — bolezni.

ZANIMIVOSTI

KAKO DOSEČI VISOKO STAROST?

Po pazljivem proučevanju vzrokov, zaradi katerih je v nekaterih slučajih dosežena visoka starost, je prof. Avranov dal za tiste, ki žele živeti preko sto let, tale štiri pravila: Izbogibati se je treba neumirjenosti za mizo, odklanjati preveliko osamljenost, biti aktiven in ne predolgo spati.

STISNjeni ZRAK ZA RAČUNSKI STROJ

Znanstveniki moskovskega inštituta za avtomatizacijo so konstruirali nov stroj za računanje, ki namesto elektronskih impulzov uporablja stisnjeni zrak. Pnevmatički impulzi poganjajo dele tega stroja, za katerega trdijo, da je dvakrat hitrejši od elektronskih strojev za računanje.

NOVA PLASTIČNA SNOV Z IZREDNIMI LASTNOSTI
V ZDA so iznašli novo plastično snov, imenovano »Vulkolan«, ki ima dobre lastnosti kavčuka, neylona in jekla. »Vulkolan« je tako elastičen, da ga moremo 5 do 6-krat podaljšati in da se spet vrne na svojo prvotno velikost. Uporabljal se bo lahko za kom-

presorje zaradi znatnega zmanjšanja vibriranja, za proizvodnjo gum za industrijska vozila, za prevoz težkih tovorov. Je desetkrat odpornjši kot prirodna guma dobre kvalitete.

VISOKA ZAVAROVALNINA ZA VINSKO ČASO

Londonški zavarovalni zavod Lloyd je zavaroval neko 250 let staro nemško vinsko čašo za 10 tisoč dolarjev. Na svetu je vsega skupaj samo 6 takih čaš. Zavarovala jo je neka filmska družba in jo bo uporabljala v filmu »To je moja zemlja«, v katerem bosta igrala glavni vlogi Rock Hudson in Jean Simmons.

TESNA OBUTEV NI PRIPOROČLJIVA

Nošenje tesne obutve ne samo da povzroča močne bolečine, ampak tudi razne žulje in je celo vzrok za izkrivljenje hrbtenice in za črevesne motnje. Tudi glavobol je nemalokrat posledica nošenja preveč tesnih čevljev. Več zdravnikov je to potrdilo s tem, da jim je uspelo ozdraviti uporne migrene enostavno na ta način, da so svojim pacientom priporočili izmenjavo obutve kot edino zdravlilo.

Aparat za odkrivanje tumorjev s pomočjo radioaktivnih snovi. Za ta proces uporabljajo izotope bakra in arzena.

FRANK OWEN:

53

EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Nato so krenili severno od Nove Fundlandije, se približali Irski, krenili čez Južni tečaj, dokler niso ugedali norveške obale. Dva dni plovbe pred prvo nemško luko, jim je zmanjkalo premoga. Potrgali so lesena tla na palubah, potrgali vrata in vse zmetali v peči.

Johnny je rekel: »Malo je manjkalo, pa bi sežgali celo ladjo v njenih lastnih kotlih.«

Večkrat so jih opazile britanske vojne ladje in letala. Ker pa so imeli norveško zastavo, so jim dovolili, da so nadaljevali pot. Naposled so po mescu dni pustolovske poti pripluli v Bremen. Malone vso posadko so odlikovali, Johnny pa je dobil železni križec prve stopnje. Kasneje je postal učitelj za sabotaže in zdaj so mu zaupali vežbanje agentov, ki so odhajali v zavezniške dežele.

Potem ko sva plačala v restavraciji račun, je Holst predlagal, naj bi šla k neki njegovi prijateljici, gospodični Serle, ki je delala kot tajnica pri načelniku našega biroja, kapetanu von Bolenu. Z najinim avtomobilom sva se odpeljala do Drammenswiæna. Johnny je predstavil gostiteljico kot Mollie Serle — imela je okrog 25 let. Njeno stanovanje je bilo moderno in prikupnejše od nje same. Posedli smo okrog udobnega kamina.

Predstavil se mi je še nekdo, o katerem sem kasneje zvedel, da je Poljak. Pred kapitulacijo Poljske je opravljal podobno delo kakor jaz, bil je nemški vohun. Bil je tip gigola, kričavo oblečen, imel je dolge lase in celo razstavo draguljev...

Hiller, Holst in Poljak so stanovali v isti hiši in kmalu sem spoznal, da sta Holst in Hiller tekmeča in navdušena

nad mikavnostjo ne preveč lepe Mollie Serle. Toda če so bile njene telesne mikavnosti omejene, pa je bila jezikovno izredno nadarjena in je lepo govorila angleški in francoski, norveščina pa je bila seveda njena specialiteta. Ko sva se bolje seznanila, je bilo zanimivo gledati, kako so jo Norvežani imeli za svojo rojakinjo.

Pred vdorom nacistov na Norveško je Mollie Serle delala v tej deželi kot stenografka. Poprej so jo v Nemčiji izurili za petekolonaške posle. Ko je prišlo do invazije, je kakor mnogi drugi njenega kova napravila dragocene usluge svojih dežel, delala sabotaže in širila alarmantne vesti. Za to so jo nagradili z lepim položajem in elegantnim stanovanjem. Malone vedno je nemški agent, če je uspešno izpolnil nalogo, dobil za nagrado kako lahko pisarniško zaposlitev.

Pomenkovali smo se o vojni; bili so še vedno prepričani, da bodo Nemci zmagali, dasiravno so bili potrjeni zavoljo poloma pri Stalingradu. Toda Goebbels je razširil zgodbo, da so se prebili iz obroča malone vsi vojaki obkoljene nemške Šeste armade in tej zgodbi je vsak dober Nemec slepo verjel. Bahali so se, kako bodo uničili Rdečo armado, kakor hitro se bo njihova vojska pregrupirala in se vnovič zagnala v napad.

Medtem ko se tako hvallili, smo pili konjak. Ko smo popili več, kot je bilo pametno za nas, sta se Hiller in Holst začela prepirati o lepoti Fräulein Serle. Izrečene so bile srdite besede in celo žalitve. Zelo sem se zabaval, ko sem ju gledal ali, bolj rečeno, poslušal; Holst se je razbesnel in ko je slišal na svoj račun še posebno žaljivo besedo, je planil, da bi počil Hillerja za uho, ta pa mu je vrnil milo za drago z udarcem v oko. Holst je tresčil na pod; Fräulein Serle je gledala njuno početje popolnoma ravnodušno. Bolje rečeno, bila je celo zadovoljna, ko je videla, kako se tadvu gladiatorja mikastita, da bi si pridobila njeno naklonjenost.

Poljak Max je skušal posredovati, toda brez večje

vneme in uspeha. Nastal je takšen hrušč, da je naša gostiteljica, boječ se, da ne bi prišla policija, zahtevala, naj zapustimo njeno stanovanje, bojevnika pa naj dokončno poravnata spor zunaj na ulici.

Odšli smo po svoje plašče; Holst, Hiller in Max so pohiteli na ulico, jaz pa sem zaostal, da bi se zahvalil svoji gostiteljici. Ko sem odšel dol, sem se znašel v temni prazni ulici. Vežna vrata za mojim hrbtom so bila zaprta.

Taval sem ne ravno potihoma po temnem pločniku in nisem imel niti pojma, kako naj pridem do svojega hotela; in kar je bilo še hužše: pozabil sem ime hotela! Hodil sem vse dotlej, dokler nisem prispel do Karl Johanna Gatte. Pred menoj je ležala glavna ulica in bila je prav tako prazna. Sedel sem na neko klop. Čudno, sem pomislil, zdaj sem tu. Anglež sredi norveške prestolnice pod nemško okupacijo in niti nobenega prekletega nemškega policaja ni na spregled, da bi mi pomagal najti stanovanje.

Moja ura je kazala štiri zjutraj. Z določenim zadovoljstvom sem razmišljal o dogodkih zadnjih štirindvajsetih ur — zajtrk v Berlinu, kosilo v Kopenhagnu in večerja v Oslu! Zajtrk pa spet...? Bil sem izgubljen. Dobro, sem razmišljal, večina teh vojn je čudna reč, in zatopljen v misli sem položil noge na klop in trdno zaspal.

Ko sem se prebudil je bil že dan in prvi delavci so hiteli na delo. Mnogi so me radovedno ogledovali, toda nihče me ni nadlegoval z vprašanji. Norvežan je navajen misliti samo na svoje reči. Naj kdo drug stori karkoli, razen če se ne meša v amour propre Norvežana, se ni treba ničesar bati.

Pretaknil sem svoje žepne in našel von Grunenovo telefonsko številko. Njegovemu slugi sem pojasnil, da sem krenil na jutranji sprehod in da bi želel poklicati svoj hotel, da pa ne morem najti številke v telefonskem imeniku. Odgovor se je glasil: »Hotel Fosheim, Slemsdal.«

Ujel sem vlak za Holmenkollen, ki me je odpeljal do Slemsdala, in odšel v svojo sobo.

Ukrepi ObLO Kranj za zaščito potrošnika

Nič dražje kot 30. septembra

Prepovedano zviševanje cen - Prvi ukrepi proti posameznikom - Sledijo posvetovanja

Svet za blagovni promet ObLO Kranj je v petek, 17. oktobra z odredbo prepovedal vsako zviševanje cen. Odredba prepoveduje vsako podražitev pri prodaji kmetijskih pridelkov, industrijskih in obrtnih izdelkov, trgovskemu blagu in vsem obrtnim in gostinskim uslugam. Gre za morebitne spremembe cen po 30. septembru, ko so bili z ukrepom Zveznega izvršnega sveta povišani osebni dohodki delavcem in uslužbencem ter hkrati tudi spremembe nekaterih cen. Vsako drugo spreminjanje cen po tem datumu ni priznано, razen seveda, če je odobreno in ekonomsko utemeljeno.

Vse gospodarske organizacije, cenike, ki so bili v veljavi 30. zasebni obrtniki in gostišča morajo septembra in se držati teh cen. Prihodnje dni so predvidena tudi do 27. oktobra predložiti v pregled. Prihodnje dni so predvidena tudi

S Seje ObLO Žiri

Zunanja ureditev občine

LE INDUSTRIJA IZVRŠILA PREKO 50% PLANIRANEGA BRUTO PRODUKTA — LETNI PLAN BO DO-

SEŽEN — SKLEP O KOMUNALNI UREDITVI IN ZUNANJEM VIDEZU OBČINE

Najvažnejša točka petkove skupne seje ObLO v Zireh je bilo poročilo o izvršitvi družbenega plana in proračuna za I. polletje 1958. V primeri z letnim družbenim planom občine je bil plan v prvem polletju v celotnem bruto produktu dosežen z 49,8%, narodni dohodek pa 57%. Preko 50% planiranega bruto produkta je dosegla le industrija obutve (50,6%). Ta je tudi znatno preseгла planirani narodni dohodek (59,4%). Ostale panoge (KZ, trgovina, gostinstvo, obrt itd.) v prvem polletju niso dosegle bruto produkta v planirani višini. V trgovini na drobno je bil blagovni promet v prvem polletju dosežen 51,9%, kar je odraz povečane kupne moči prebivalstva. V splošnem pričakujejo, da bo celotni družbeni plan v tem letu dosežen, oziroma celo presežen in bo s tem ustvaritev družbenih obveznosti zadovoljiva. Kaže tudi, da bodo posamezne gospodarske organizacije obrtnega značaja ustvarile potrebna sredstva za lastne sklade. To jim bo omogočilo nadaljnji napredek v naslednjih letih.

Dohodki proračuna ObLO Žiri so bili v prvem polletju realizirani v znesku 11.127.739 dinarjev (32,1%), in sicer dohodki iz gospodarstva z 52,7% in dohodki od prebivalstva z 47,9%. Izdatki pa so bili od planiranih 34.600.000 dinarjev realizirani v znesku 9.700.348 dinarjev.

Odborniki ObLO Žiri so razpravljali tudi o turistični ureditvi njihovega kraja in sprejeli odlok o komunalni ureditvi in zunanjem videzu občine. Naselja, navedena v tem odloku (Žiri, Nova vas, Stara vas, Dobračeva in Selo) morajo zaradi turističnega značaja biti urejena tako v higienskem kot v

estetskem in kulturnem pogledu. Vsa poslopja in naprave, ki so last SLF ali last privatnikov, morajo biti v skladu z vsemi higienskimi in gradbenimi predpisi. Urediti je treba kanalizacijske naprave in odtoke voda tako, da se ne izlivajo na cestišče ter s tem povzročajo smrad in nevarnosti okužb prebivalstva. Zgradbe, ki so v zanemarjenem stanju, se morajo pobeliti. Vse smeti in odpadki (v kolikor pri hišah in gospodarskih prostorih) ni za to primernege prostora) se smejo odlagati le na za to določenih mestih. Gospodarske organizacije pa morajo imeti za svoje potrebe posebne

posvetovanja z vsemi prizadetimi organizacijami, kjer se bodo pomenili o uresničevanju sprejete uredbe in o morebitnih nadaljnjih potrebnih ukrepih.

Hkrati pa so že nastopili proti nekaterim organizacijam, ki so po 30. septembru spremenili cene. Gre za Pekarno v Senčurju in Delikateso v Kranju, kjer so po 30. septembru prodajali manjše žemlje in drugo pecivo, kar je v bistvu pomenilo podražitev. Prav tako so opozorili Pekarno in Mlečnico v restavraciji v Kranju zaradi nekaterih, čeprav malih podražitev.

K. M.

ŠPORT

Spet nedelja brez točk

V današnjem kolu slovenske nogometne lige sta se gorenjska predstavnik Triglav iz Kranja in Jesenic srečala z mariborskimi Branikom oziroma z moštvo Sobote iz Murske Sobotice. Prvo srečanje je bilo v Kranju, medtem ko so morali Jeseničani prav v Mursko Sobotico, da tamkaj s Soboto razčistijo, kdo bo ostal do prihodnje nedelje na repu.

TRIGLAV : BRANIK 1:2 (0:1)
Kranj, 19. oktobra.

V prvenstveni nogometni tekmi slovenske lige je danes kranjski Triglav v dvoboju z mariborskimi Branikom prišel po nesrečnem naključju ob obe točki. Najprej igralci Triglava v 20. minuti igre niso znali izkoristiti enajstmetrovke, v 80. minuti pa je Brezar II po nesreči porinil usnje v lastno mrežo.

Tekma je bila tipično prvenstvena in precej ostra. Branik je v nekem smislu razočaral. Vsi — pa tudi igralci Triglava — so pričakovali verjetno več od njegove igre. Zato so Triglavci začeli precej nervozno. Do 15. minute prvega polčasa pa so imeli celo več od igre. V 15. minuti je Brezar I ostro streljal proti strel iz kakih 20 metrov. Ob tej priliki je nekdo od Branikovcev igral z roko v kazenskem prostoru, vendar sodnik prekrška ni priznal. Kmalu za tem so Kranjčani zastreljali 11-metrovko, vmes, v 16. minuti pa je Plaznik dosegel prvi gol za Branik. S tem rezultatom se je končal tudi prvi polčas.

V drugem polčasu so Kranjčani začeli smiselneje napadati in so močno ogrožali Branikova vrata. V 53. minuti je Mihelič izenačil. Triglav je bil v premoči. Toda zaradi ugovaranja je sodnik v 60. minuti izključil Brezarja I. Odtlej so se Kranjčani več ali manj samo branili. Razvila se je srdita bitka za neodločen rezultat. Kranjčani so se 20 minut uspešno upirali številnejšim nasprotnikom in so bili celo tu pa tam v ofenzivi. V 80. minuti pa sta hkrati skočila na žogo Brezar II in vratar Galič. Brezar, ki se intervencije vratarja ni nadejal, je poslal usnje proti praznim vratom. Tako je bil postavljen končni rezultat tekme.

Sodnik Konrad Lovko iz Postojne tekmi še zdaleč ni bil dorasel. Zato je precej grešil. Medtem ko je v 60. minuti izključil Brezarja I, v 64. minuti ni storil takisto s Čučkom, ki je grobo udaril Stularja I.

Se besedo dve o novih pravilih igre. Današnja tekma je pokazala, da se da novo pravilo, da lahko poškodovanega igralca zamenja nov igralec, lepo izkoristiti. V 42. minuti je namreč Plaznika na očiten znak trenerja zamenjal Radulovič. Cekov, Neuberger, Triglav — Galič, Štravs, Brezar I, Martinovič, Brezar II, Srakar, Pogačnik, Stular II, Mihelič, Krašovec, Stular I — ik

Moštvi sta pred približno 800 gledalci nastopili v naslednjih postavah: Branik — Eferl, Donko, Pandur, Elzner, Zelezinger, Čučko, Gabrijan, Hanzl, Plaznik (Radulovič), Cekov, Neuberger; Triglav — Galič, Štravs, Brezar I, Martinovič, Brezar II, Srakar, Pogačnik, Stular II, Mihelič, Krašovec, Stular I — ik

SOBOTA : JESENICE 10:0 (3:0)

Igrišče Sobote, gledalcev okrog tisoč. Vreme oblačno, vmes je rosilo. Teren moker in težaven za igranje.

Strelci: Mančec v 18., 20. in 35. minuti prvega polčasa, Mančec v 10., 32. 36. in 37., Mjilenkovič v 5., Zelko v 38. in Skalar v 39. minuti drugega polčasa.

Murska Sobotica, 19. oktobra.

Današnja tekma v Murski Soboti je bila v znamenju očitne premoči domačinov. Zanimanje zanjo je bilo med gledalci veliko, saj je bilo to pravzaprav »derby« srečanje spodnjih na lestvici. Ta katastrofalni poraz je grenka pilula za goste, ki bi bila verjetno še bolj grenka, če ne bi imeli v svojih vrstah tako dobrega vratarja, ki je zlasti v prvem polčasu ubranil nekaj zanesljivo streljanih golov domačinov. Na trenutke je bila to namreč igra mačke z miško. Domača vrsta je zaigrala kot že dolgo ne; pohvaliti je treba celoto, še prav posebej pa rekordnega strelca golov Mančeca, veterana domačega nogometa Zelka, ki je pridno gradil priljubljenost pred nasprotnikovimi vrati, v obrambi pa Norčiča, ki je tokrat pokazal, da je moč mnogo doseči z uspešnimi akcijami.

Ze začetek prvega polčasa je pretresljivo pokazal premoč domačinov, ki so ob valih pritiskali na nasprotnikova vrata. Nekaj

vratnic in zanesljivo streljanih golov je razpoloženi vratar gostov zanesljivo ubranil z lepimi akcijami. V 18. minuti je napadalec domačinov Morčič odprl serijo golov, ki so pozneje prinesli zelo neugodno bilanco za njihovega nasprotnika. Gostje so bili v vsem času pretežno v obrambi, njihovi bolj redki prodori pa so se končali neučinkovito predvsem po zaslugi mehke igre napadalne petrice.

V drugem polčasu je sledil katastrofalni poraz za Jeseničane, ki so sicer nekajkrat prodrli pred sobotška vrata, vendar so ostala ta do konca nedotaknjena po zaslugi domačega vratarja in pa tudi napadalcev, ki so zapravili nekaj priložnosti za gol. Tudi vratar gostov ni mogel več tako uspešno posredovati, saj se je boj ofenzivnih akcij domačinov vrstil drug za drugim. V drugem polčasu je sodnik izločil iz igre kapetana Jesenic Bruna, nekaj za tem pa je bil poškodovan domači igralec Kološa, ki je tudi zapustil igrišče. Tako sta proti koncu igrali obe enajststori z 10 igralci.

Zmaga Sobote je v prikazanih igri povsem zaslužena.

Sodnik Janžekovič je sodil z manjšimi napakami.

Je to športno?

Kranj, 19. oktobra.

Danes dopoldne je bila na igrišču Triglava v Kranju nogometna tekma v okviru gorenjske podzvezne lige med Jesenicami B in Triglavom B. Odigran je bil le prvi polčas. Drugi polčas Jeseničani zaradi vlnjenosti nekaterih igralcev sploh niso mogli nastopiti.

Jasno je, da alkohol in športno udejstvovanje ne gresta skupaj. Omenjeni primer kaže, da se jeseniški nogometaši precej nereso ukvarjajo z vzgojo naraščajo. To se bo nedvomno prvemu moštvo, ki je trenutno na repu prvenstvene lestvice slovenske conske lige, še močno maščevalo.

Upravni odbor Gorenjske nogometne podzvezne bi moral vse, ki so krivi, da se tekma med Kranjem in Jesenicami ni odigrala do kraja, poklicati na odgovor in jih primerno kaznovati.

Rokomet

MLADOST : SVOBODA
26:19 (14:11)

V prijateljski rokometni tekmi, ki je bila med tednom, je moška ekipa Mladosti premagala člana enotne slovenske lige, Svobodo iz Ljubljane. Vsekakor lep uspeh mladih rokometišev Mladosti, zlasti zato, ker je ekipa to pot nastopila brez Bladoja in Petriča.

V prvih minutah so prešli v vodstvo igralci Svobode, vendar je moštvo Mladosti takoj prevzelo pobudo. Do konca tekme so obdržali prednost 7 golov. Če bo Mladost nadaljevala, kot je pokazala na tekmi s Svobodo, potem smemo od nje pričakovati res kar najboljše uspehe. Za goste je bil tokrat uspešen Petrovič (6-krat), za domačine pa Miha Poljka (9-krat).

M. Z.

S seje delavskega sveta v tovarni „Sava“

2 tisoč ton več pneumatik

Nova mehanizacija — Preveč nesreč pri delu

Člani delavskega sveta tovarne gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju so pred dnevi sprejeli dokončni plan proizvodnje za prihodnjih nekaj let. Najbolj bodo povečali proizvodnjo pneumatike za tovornjake, osebne avtomobile, motorje in kolesa. Zlasti veliko bodo izdelali plašcev za Fiat 600, ki je že malone postalo ljudsko vozilo. Skupno bodo letos izdelali 1.493 ton pneumatike. Že v prihodnjem in naslednjih letih pa so določili povečati količino teh izdelkov tako, da bo zmogljivost v 1961 letu znašala že 3.500 t, kar pomeni za 2.057 ton več.

Seveda bodo to dosegli z novimi stroji in seveda tudi z boljšo organizacijo dela. Na seji delavskega sveta so spomnili več težav v notranji organizaciji, ki jih bodo skušali čimprej odpraviti, da bi lahko dosegli postavljene cilje v proizvodnji. Kot eno od slabosti so omenili tudi preveč nesreč pri delu. Iz poročila, ki je bilo skrbno pripravljeno in dostavljeno članom sveta pred sejo, je razvidno, da je bilo lani v tem kolektivu 112 nesreč. Ponesrečenci so izostali z dela skupno 1.161 dni, kar je kolektivu zmanjšalo skupni dohodek za 8 milijonov in 717 tisoč dinarjev. Tudi v letošnjem prvem polletju ni stvar nič boljše. Število nesreč se je sorazmerno povečalo, saj jih je kar 73.

Analiza je pokazala, da je sorazmerno s številom zaposlenih največ odstotkov nesreč med nekvalificiranimi. Po starosti pa

je največ nesreč med mladimi do 30. let. Še bolj zanimivo, kar bodo posebej razmišljali, pa je to, da se največ nesreč dogaja v dnevih po nedeljah in praznikih, oziroma v dnevih po plačah (!).

Člani delavskega sveta so sprejeli več sklepov, da bi vzpostavili preventivno službo in pre-

prečevali nesreče. Sklenili so tudi, da se morajo vzroki in okoliščine vsake obratne nezgode obvezno javno razpravljati v prizadetem oddelku. Tako javno spoznavanje z vzroki in tudi posledicami nesreč bi bilo morda potrebno tudi v drugih kolektivih.

K. M.

VELIKA PODJETJA S SPECIALIZIRANIMI OBRATI

(Nadaljevanje s 1. strani)
Sredstva tako organiziranih proizvodnih enot. Zgrešeno bi bilo tako gledanje samo iz aspekta ene občine. Problem bo treba reševati kompleksno za ves gorenjski gradbeni bazen, ker nobena občina sama nima vseh pogojev za izvedbo take kooperacije in v taki meri, da bi lahko izdatno vplivala na pomenitev proizvodnih stroškov. O tem problemu bo moral Okrajni ljudski odbor zavzeti svoje stališče in izdelati konkretne predloge za uresničevanje načel, kar bo lahko izdatno vplivalo na izvajanje politike, ki je začrtana v perspektivnem planu.

POTREBEN JE
ODLOČILEN KORAK
NAPREJ

Položaj na tržišču je danes tak, da gradbenim podjetjem ni sile za

naročila — nasprotno: investitorji le za mujo najdejo izvajalce gradbenih del. Zaradi tega gradbena podjetja — niti ne po lastni krivdi — ležijo na medvedovih koži in se grejejo v soncu konjunkturo.

Objektivne posledice tega stanja pa so zlasti nizka storilnost v gradbeništvu, visoke cene, ki bi ob boljši organizaciji lahko bile znatno nižje, slaba kvaliteta gradnje itd.

Večina strokovnjakov na Gorenjskem sodi, da je v današnjem položaju najboljša rešitev v okviru ustanovitve dveh ali treh velikih gradbenih podjetij, ki naj opravljajo vse vrste gradbene dejavnosti v svojih specializiranih obratih. Edino na ta način se bomo lahko približali stopnji storilnosti v modernih gradbenih podjetjih po svetu in tudi doma, znižali cene gradnjam, predvsem pa: ustvarili

gradbene kapacitete, ki bodo zmogline ceneno, kvalitetno in hitreje izvršiti vsa naročila.

Verjetno bo okrajni Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve predložil OLO prav tak predlog. Stvar organov delavskega samoupravljanja v gradbenih podjetjih Gorenjske pa je, da razmišljajo o rešitvi, za kakršno so se odločila po dolgih pripravah. In temeljitih študijah tudi celjska gradbena podjetja (o tem smo pisali v zadnji številki našega lista). Kajti: če v gradbeništvu ne bomo storili odločilnega koraka naprej, bomo zaradi tega, ker je zdaj dober del investicij usmerjenih v gradnje družbenega standarda, občutili posledice na našem življenjskem standardu.

MILOŠ MIKELN

Kranj, 18. oktobra.

Danes dopoldne je obiskala Kranj delegacija italijanske nacionalne obrtniške federacije. Delegacija so med drugim spremljali predsednik zvezne Obrtne zbornice tov. Tone Fajfar, predsednik in podpredsednik Obrtne zbornice Slovenije, Ivan Novak ter Leopold Krese in drugi. Gostje so imeli v Kranju krajši razgovor na Obrtni zbornici okraja Kranj, nato pa jih je sprejel predsednik Občinskega ljudskega odbora Franc Puhar. Med drugim so si gostje ogledali tudi tovarno »Iskra«, nato pa nadaljevali pot po Gorenjski. Obiskali so Kropo in Bled, zvečer pa so se odpravili proti Zagrebu.

Pred odhodom iz Kranja, smo predsednika delegacije italijanske nacionalne obrtniške federacije vprašali:

»Kakšni so doslej Vaši vtisi, ki ste jih dobili pri nas in kaj menite o našem obrtništvu?« Predsednik Geroasi Galliano je odgovoril takole:

»Kolikor sem doslej videl, moram reči, da je obrt pri vas dokaj dobro vpeljana. Uspehi pa bodo vsekakor še večji, če boste tudi obrt čimprej modernizirali. Čeprav sem tudi doslej bil vpoznan s sistemom delavskega in družbenega upravljanja pri vas, sem malone začuden, ker si nisem predstavljal, da ste v tem pogledu dosegli že tako visok razvoj. Kaže, da vaša oblast skuša kar najbolje rešiti vsa socialna vprašanja in čim hitreje doseči najvišjo stopnjo modernizacije in tehničnega napredka.«

FaBo

gorenjski obveščevalec

MALI OGLASI

OBJAVE

O B V E S T I L O

Hudobivniku Jožetu in Dolhar Mariji vse najboljše na novi življenjski poti. Domači. 1814
Mizarskega pomočnika samostojnega za stavbena in pohištvena dela takoj sprejemem. Pečenko, Kranj, Stara c. 10. 1793
Ugodno prodam spalnico starjšo. Jezerska c. 30, Kranj. 1815

Kupim enodružinsko stanovanje v Kranju. Selitev proti zamjenjavi. Naslov v oglasnem oddelku. 1816

Kupim suhe butare. Pekarna Wilfan, Tržič. 1817

Kupim 150 kg jabolka »Zlata parmena«. Lončarjevič, Kranj. Titov trg 24. 1818

Prodajam novo moderno umivalno mizo, klop, mizo in 3 stole. Hafner Dora, Kranj, Titov trg 24. 1819

Izgubljen dežnik dvignite v popravilnici nogavic Peterlin, Kranj, Titov trg 24. 1820

Iščem inštruktorja matematike za 7 razred osemletke. Naslov v oglasnem oddelku. 1821

Dam 5000 din nagrade kdor mi preskrbi skupno ali enosobno stanovanje v bližini tovarne Iskra Kranj. Naslov v oglasnem oddelku. 1822

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6. 7., 8., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. — Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 20. OKTOBRA

- 8.05 Iz operne in solistične glasbe.
- 9.20 Pisani zvoki z Dravskega polja.
- 9.40 Poje mešani zbor nižje glasbene šole Ljubljana-Center p. v. Slavka Mhelčič.
- 11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Dušan Voglar: Mali upornik (po povesti Fr. Bevka).
- 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Miloš Kus: Kaj je odkrila kontrola semen krompirja.
- 13.45 Trobenta, alt saksofon in godala.
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Primož išče resnico.
- 15.40 Listi iz domače književnosti — Pesmi Vesne Parun.
- 16.00 V svetu opernih melodij.
- 17.10 Popevka tega tedna.
- 17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na pot)
- 18.15 Poje kvintet »Lisinski« iz Zagreba.
- 18.30 Športni tehnik.
- 20.45 Kulturna tribuna.
- 23.10 V plesnem ritmu do polnoči.

TOREK, 21. OKTOBRA

- 8.05 Od Celja do Zalca... (narodne in domače viže).
- 8.25 Internacionalne koračnice igra holandska vojaška godba.
- 10.10 Polke in valčki z ansambлом Johnny Pecon.
- 10.30 Pet pevcev — pet popevk.
- 10.45 Za dom in žene.
- 11.30 Oddaja za otroke: a) Perzijske pravljice, b) »Kakšen vrtič je v gozdu« (Poje otroški pevski zbor osnovne šole Sp. Šiška p. v. Janca Kuharja).
- 12.15 Kmečka univerza — Ing. Anton Petriček: Agrotehnik koruze za zrno, kisal in pitnik.
- 13.30 Iz oper G. Verdija.
- 14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
- 15.40 Humoreska tega tedna — Jerome K. Jerome: Mož, ki ni verjel v srečo.
- 16.00 Za glasbene ljubitelje.
- 18.00 Družinski pogovori.
- 18.45 Domače aktualnosti.
- 23.00 Poročila in pregled tiska.

SREDA, 22. OKTOBRA

- 8.05 Jutranji divertimento.
- 9.30 Domači in tuji zabavni in plesni ansambli.
- 10.30 Melodije iz filmov in glasbenih revij.
- 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev): Primož išče resnico.
- 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Franc Ločniškar: Odbira in proizvodnost.
- 13.30 Poslušajmo Lovski kvintet.
- 13.45 Popevke z domačimi pevci zabavne glasbe.

Obveščamo vse starše občine Kranj in Cerklje, da se vrši prvo cepljenje otrok, rojenih od 1. aprila 1957 do 31. marca 1958 proti otroški paralizi po naslednjem razporedu.

OTROŠKI DISPANZER ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

Dne 23. 10. 1958 od 8. do 12. ure od črke A — P in od 14. do 17. ure od črke R — Z.

AMBULANTA JEZERSKO

Dne 24. 10. 1958 ob 8. uri

AMBULANTA KOKRA

Dne 24. 10. 1958 ob 8.45 uri

AMBULANTA PREDDVOR

Dne 24. 10. 1958 ob 9.15 uri

OSNOVNA ŠOLA OLŠEVK

Dne 24. 10. 1958 ob 10 uri

ZADRUŽNI DOM VISOKO

Dne 24. 10. 1958 ob 10.30 uri

OSNOVNA ŠOLA PREDOSLJE

Dne 24. 10. 1958 ob 11 uri

ZADRUŽNI DOM KOKRICA

Dne 24. 10. 1958 ob 11.30 uri

OSNOVNA ŠOLA TRSTENIK

Dne 24. 10. 1958 ob 14.30 uri

OSNOVNA ŠOLA GORIČE

Dne 24. 10. 1958 ob 15. uri

OTROŠKI VRTEC GOLNIK

Dne 24. 10. 1958 ob 15.30 uri

ČETRTEK, 23. OKTOBRA

- 8.20 Vedri zvoki.
- 8.40 Potopisi in spomini — Ernst Schnabel: Intervju z našo Zemljo — VI.
- 9.00 Svet v orkestralnih barvah.
- 10.25 Od arije do arije.
- 11.00 Igrajo veliki zabavni orkestri.
- 11.30 Oddaja za cibicane: a) Gustav Strniša: Popotnik; Veverica; b) »Na obisku pri palčkih«.
- 12.00 Popevke vs vrstijo.
- 12.25 Igra ansambel Srečka Dražila.
- 14.15 Turistična oddaja.
- 15.40 Na platnu smo videli.
- 18.00 Četrtkova reportaža.
- 18.15 »Se še spominjaš?« (znanje a še vedno zaželjene melodije).
- 18.45 Radijska univerza — Dr. Ivan Bonač: Praški ter tablete in človekovo zdravje.
- 20.00 Četrtni večer domačih pesmi in napevov.
- 22.15 Po svetu jazza.

PETEK, 24. OKTOBRA

- 8.05 Iz slovenske solistične glasbe.
- 8.40 Halo, halo — izberite popevko!
- 10.10 Popoldan. simfonični koncert.
- 11.00 Za dom in žene.
- 11.10 S popevkami po Evropi.
- 12.00 Nekaj valčkov F. Chopina.
- 12.15 Kmetijski nasveti — Dr. Branko Rebesko: Tetanus pri domačih živalih.
- 12.25 Bratje Pirnat iz Jarš pojo.
- 14.03 Radijska šola za nižjo stopnjo: Srečali smo polža.
- 15.40 Iz svetovne književnosti — Jens P. Jacobsen: Požar.
- 17.40 Umetne in narodne pesmi poje Gorenjski vokalni kvintet.
- 18.10 Moderni ritmi.
- 18.30 Iz naših kolektivov.
- 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled.
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 25. OKTOBRA

- 8.05 »Mladina poje«.
- 8.45 Ritmi in melodije Latinške Amerike.
- 10.35 Odprite sprejemnik! (zabavna glasba)
- 11.00 Od arije do arije.
- 11.45 Pionirski tehnik.
- 12.15 Kmečka univerza — Franjo Fijavž: Organizacija in tehnična oprema naše sadne trgovine.

OSEMLETNA OSN. ŠOLA DUPLJE

Dne 24. 10. 1958 ob 16. uri

OSNOVNA ŠOLA PODBREZJE

Dne 24. 10. 1958 ob 16.30 uri

ZADRUŽNI DOM NAKLO

Dne 24. 10. 1958 ob 17. uri.

OSNOVNA ŠOLA PODBICA

Dne 25. 10. 1958 ob 13. uri

OSNOVNA ŠOLA BESNICA

Dne 25. 10. 1958 ob 13.30 uri.

OSNOVNA ŠOLA ZABNICA

Dne 25. 10. 1958 ob 14.15 uri.

OSNOVNA ŠOLA MAVČICE

Dne 25. 10. 1958 ob 15. uri.

OSNOVNA ŠOLA TRBOJE

Dne 25. 10. 1958 ob 16. uri.

OSNOVNA ŠOLA VOKLO

Dne 25. 10. 1958 ob 16.30 uri.

OTROŠKA POSVETOVALNICA SENCUR

Dne 25. 10. 1958 ob 17. uri.

OSNOVNA ŠOLA VELESOVO

Dne 27. 10. 1958 ob 8.30 uri.

OSEMLETNA OSNOVNA ŠOLA CERKLJE

Dne 27. 10. 1958 ob 8.30 uri.

OSNOVNA ŠOLA ZALOG

Dne 27. 10. 1958 ob 10. uri.

OSNOVNA ŠOLA ŠENTURSKA GORA

Dne 27. 10. 1958 ob 11. uri.

OTROŠKA AMBULANTA STRAŽIŠČE

Dne 27. 10. 1958 ob 15.—18. ure.

Starši, ki pomotoma niso prejeli za svoje otroke vabila k cepljenju in so njihovih otrok rojeni v zgoraj navedenem obdobju, naj se kljub temu zgledajo na najbližjem cepišču.

Ekipa za cepljenje bo obiskala vsa dosedanja cepišča, kljub majhnemu številu otrok, ki pridejo v poštev za cepljenje po posameznih krajih in se bo na vsakem cepišču zadrževala le določeni čas, zato prosimo starše, da se strogo drže navedenega datuma in ure na vabilih, zaradi nemotenega dela pri cepljenju.

ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

Obvezni prispevek staršev za cepivo je 600 din, katerega lahko plačate v dveh obrokih. Socialno ogrožene družine opozarjamo, da si pravočasno preskrbe potrdila od Občinskih ljudskih odborov za brezplačno cepljenje svojih otrok. V Otroškem dispanzerju Zdravstveni dom Kranj ne bo ordinacije v četrtek, dne 23. 10. 1958 in v ponedeljek, dne 27. 10. 1958. V Otroški ambulanti Stražišče ne bo posvetovalnice za otroke v ponedeljek, dne 27. 10. 1958.

DOPISNI TEČAJI:

Kakor vsako leto prireja Ljudska univerza tudi letos dopisne tečaje, ki imajo namen pomagati delovnim ljudem razširiti svoje obzorje in jim nuditi dopolnilno pošolsko izobrazbo. S tem namenom prireja Ljudska univerza naslednje tečaje:

- Dopisni tečaj iz osnov knjigovodstva za začetnike;
- Dopisni tečaj višje stopnje knjigovodstva za proizvodno panogo (podjetja in obrati);
- Dopisni tečaj višje stopnje knjigovodstva za trgovino in gostinstvo;
- Dopisni tečaj iz knjigovodstva za zadrage, ki se deli na začetni tečaj, na prvi nadaljevalni tečaj in na drugi nadaljevalni tečaj.
- Vsa učna snov je prirejena izključno za združno gospodarstvo.
- Dopisni tečaj iz poslovne korespondence in komercialnega poslovanja.
- Prijave za vse tečaje sprejema Uprava Ljudske univerze, Ljubljana, Cankarjeva 5/III. Vse potrebne informacije dobite istotam. Rok za prijave je do konca meseca oktobra.

- 13.45 Melodije à la carte.
- 14.15 Marko Rožman: Emil Zatopek — češka lokomotiva — II.
- 15.40 S knjižnega trga.
- 16.00 Slovenska pesem od romantike do danes — III. Anton Lajovic.
- 16.30 Z našimi ter inozemskimi solisti in skladatelji.
- 17.25 Zabavni zvoki na tekočem traku.
- 18.00 Jezikovni pogovori.
- 18.45 Okno v svet.
- 20.00 Radio-televizija za konec tedna (Javna radijska in televizijska oddaja v velikih filharmonični dvorani v Ljubljani).
- 21.00 Melodije za prijetno razvedrilo.
- 22.15 Oddaja za naše izseljence.

S seje občinskega ljudskega odbora Bled BO „BLED COMMERCE“ UKINJEN?

Industrija ne kaže zanimanja za razstavo na Bledu - Grajsko kapališče dobi investicijski kredit

Na deseti redni seji sta oba zbora Občinskega ljudskega odbora Bled na ločenih in na skupni seji razpravljala o vrsti važnih problemov iz gospodarskega in turističnega življenja občine.

Predvsem zanimiva in izčrpna je bila debata odbornikov o nadaljnji usodi razstavnega podjetja Bled Commerce. Občinskemu odboru je bil namreč predložen v pretres predlog o ukinitvi tega finančno samostojnega zavoda, ki je šest let prirejal v kazini na Bledu stalne sezonske gospodarske razstave. Glavna dejavnost podjetja je prirejanje razstav. Ker pa Park hotel namestila razstavnih prostorov, je seveda ogrožen nadaljnji obstoj omenjenega podjetja, saj nima lastnih prostorov.

Vse dosedanje razstave so zlasti tujim gostom uspešno prikazovale razvoj in rast naše mlade industrije ter obrti, zato so svoj reprezentativni namen vsa leta obstoja dobro opravljale. Da je vladalo zanje veliko zanimanje med gosti, zlasti tujci in domačini, zgovorno potrjujejo številne pohvalne izjave v knjigi obiskovalcev. Odprto pa je ostalo vprašanje, ali bi bilo podjetje tudi v bodoče sposobno prirejati razstave, ker je že doslej imelo precejšnje težave z razstavljalci, ki niso imeli posebnega interesa, razstavljalci svoje izdelke na Bledu. — Drugo vprašanje, postavljeno na seji, prav tako vredno pomisleka, pa je, ali bo vodstvo Park hotela zmoglo do prihodnje sezone preurediti zgorajne prostore kazine in jih pravočasno usposobiti za potrebe gostinstva!

Zaradi obeh omenjenih vprašanj in spriču vrste drugih tehničnih pomislekov in ugovorov so bili odborniki soglasni v tem, da je treba predlog odločbe o prenehanju finančno samostojnega zavoda preložiti za toliko časa, dokler ne bodo raziskani vsi razlogi, ki bi terjali likvidacijo Commercea.

NOVOSTI V KRANJSKI GORI

Če je otvoritev nove žičnice v Kranjski gori za razvoj turizma nadvse važna, pa je restavracija lokala trgovskega podjetja »Škrličica« tudi pomembna. Resnično sodobna oprema in ureditev lokala — vse to je za center Kranjske gore brez dvoma lepa pridobitev. Pa ni edina. Letos poleti je vas dobila tudi svojega fotografa; tudi tu je lokal prijazen in naredi na človeka domač vtis. Torej se le premika — tudi v Kranjski gori. Res, da malo bolj počasi, premika se pa le!

KINO

- »STORŽIČ«, KRANJ: od 20. do 22. oktobra amer. barv. film »DŽUBILI«. 23. oktobra predmiera franc. kriminal barv. cimenascope filma »VRNIL SE BOM V KANDARO«. Predstave vsak dan ob 16., 18. in 20. uri.
- »TRIGLAV«, PRIMSKOVO: 21. oktobra premiera angl. barv. filma »POT NA ANTARKTIKO«. 23. oktobra amer. barv. film »LJUBIMCA DIVJEGA ZAPADA«. Predstave ob 19.30 uri.
- »SVOBODA«, STRAŽIŠČE: 21. oktobra ameriški barvni film »LJUBIMCI DIVJEGA ZAPADA«. 23. oktobra angl. barvni film »POT NA ANTARKTIKO«. Predstave ob 19. uri.
- BLED: 20. oktobra amer. barvni kriminalni film »KLIČI M ZARADI UMORA«. 21. in 22. 10. franc. film. komedija »OČKA, MAMICA, SLUŽKINJA IN JAZ«. 23. oktobra sovj. dokumentar. film »OD CARJA DO LENINA«. V ponedeljek, torek in četrtek ob 20. uri, v sredo ob 17. in 20. uri.
- RADOVLJICA: 21. in 22. oktobra amer. barvni pustolovski film »SKRIVNOSTNO MOČVIRJE«. V torek ob 20. uri. V sredo ob 17.30 in 20. uri.
- DUPLICA PRI KAMNIKU: 22. in 23. oktobra ob 19. uri ameriški film »PROTI VSEM PRIČAM«.
- »OBZORJE«, ŽELEZNIKI: 21. in 22. oktobra jug. barvni film »POP ČIRA IN POP SPIRA«. V torek ob 20. uri. V sredo ob 15. uri.

Pred večerom španskih plesov in pesmi v Kranju

Koncertna poslovalnica v Kranju je pripravila kranjskemu koncertnemu občinstvu lepo umetniško doživljajo — srečanje s španskima umetnikoma, plesalko Pepito Perez in pevcem Manolo Montezom. Umetnika se bosta predstavila: večerom španskih plesov in plesov v sredo, 22. oktobra v Prešernovem gledališču. Program ob 17. uri bo namenjen dijakom, ob 20. uri pa se bosta predstavila ostalemu občinstvu. Plesno kulturo Pepite Perez, ki kaže španski ples v glavnih obratih, štejejo za najčistejšo manifestacijo španske koreografske umetnosti. Znameniti italijanski filmski režiser Vittorio de Sica je plesalko takole karakteriziral: »Pepita Perez ni samo velika plesalka, temveč je tudi duša Španije«. Ceni jo tudi kot nedosegljivo virtuozinjo na kastanjetah.

Pesmi in plesu bo spremljal pri klavirju Ladislav Palfi iz Skoplja, ki sodi med najvidnejše jugoslovnske pianiste.

NEDELAVNOST ORGANIZACIJE LMS V PODNARTU

Organizacija LMS v Podnartu je zelo nedelavna zlasti v zadnjem letu. Zadnji sestanek je bil sklican pred približno enim letom. Na tem sestanku so bile tudi volitve novega odbora. Sestanka se je udeležil predsednik »Svobode«, ki je obljubil pomoč s strani te organizacije. Pa tudi stari oziroma novi odbor si je zastavil nekaj nalog (n. pr. sodelovanje pri raznih igrah in proslavah); te naloge organizacija ni mogla izvršiti, ker tudi »Svoboda« spi »spanje pravičnega«. Zato torej ni krivda samo na organizaciji LMS, ampak tudi na drugih množičnih organizacijah Krievnega odbora v Podnartu. Prav bi bilo, da bi se po enoletnem molku spet sklical sestanek, ki naj bi se ga člani polnoštevilno udeležili in poskusili poživiti svojo organizacijo! Z. P.

Komisija za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Kranj razpisuje na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-844/57) mesto

DIREKTORJA tovarne „Planika“ Kranj

- Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:
1. Višja strokovna izobrazba z večletno prakso na vodilnem mestu.
 2. Srednja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso na vodilnem mestu.
 3. Nižja strokovna izobrazba z najmanj 10-letno prakso na vodilnem mestu.
- Prednost imajo ponudniki, ki imajo prakso v čevljarstvu ali njej sorodni stroki.
- Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, neoporečnosti in o dosednji zaposlitvi je poslati Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do 3. novembra 1958.

Upravni odbor oblačilnice »Novost«
K R I Ž E
razpisuje mesto
RAČUNOVODJE
Nastop službe zaželen tako ali po dogovoru